

शब्दार्थाः

एतत् - यह
अत्र - यहाँ
विश्रामगृहम् - आरामघर
रवनित्रम् - कुदाल
श्रमिका - मजदूरनी
एते - ये दोनों
चालयति - चलाती है
एतानि - ये सब
मधुराणि - मीठे
तत् - वह

(1) संस्कृत हिन्दी

एतत् किम् ? यह क्या है ?
एतत् रवनित्रम् अस्ति । यह कुदाल है ।
श्रमिका रवनित्रं चालयति । मजदूरनी कुदाल चलाती है ।

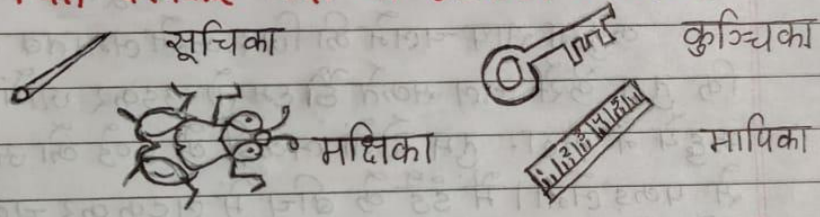
(2) तत् किम् ? वह क्या है ?

तत् विश्रामगृहम् अस्ति । वह आरामघर है ।
किम् अत्र भित्तिकम् अस्ति ? क्या यहाँ दीवार है ?
अत्र भित्तिकं न अस्ति । यहाँ दीवार नहीं है ।

(3) एतानि कानि ? ये सब क्या हैं ?
एतानि करवस्त्राणि सन्ति । ये सब रुमाल हैं ।
किम् एतानि पुराणानि ? क्या ये सब पुराने हैं ?
न, एतानि तु नूतनानि । नहीं, ये सब तो नये हैं ।

(4) तानि कानि ? वे सब क्या हैं ?
तानि कदलीफलानि सन्ति । वे सब केले के फल हैं ।
किं तानि मधुराणि ? क्या वे सब मीठे हैं ?
आम्, तानि मधुराणि सन्ति । हाँ, वे सब मीठे हैं ।

(2) चित्र देखकर पदों का उच्चारण कीजिए ।

(3) सा, ते, ताः उचित सर्वनाम पद का प्रयोग ।

लता अस्ति ।	सा अस्ति ।
महिलाः धावन्ति ।	ताः धावन्ति ।
सुधा वदति ।	सा वदति ।
चटके कूजतः ।	ते कूजतः ।
पिपीलिकाः चलन्ति ।	ताः चलन्ति ।
मयूराः नृत्यन्ति ।	ते नृत्यन्ति ।
गीता अस्ति ।	सा अस्ति ।

अपर दिये सर्वनामों द्वारा अन्य वाक्यों का निर्माण कीजिए ।